

Vreme: 01.12.2018 14:51

Medij: vranjenews.rs

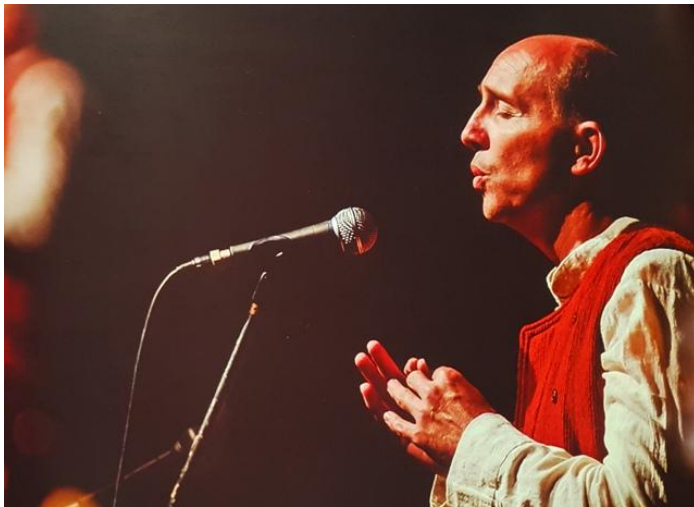
Link: <https://www.vranjenews.rs/news/vranjska-pesma-na-ve%C4%8Dnom-putu-oko-sveta-9>

Autori: Redakcija

Teme: Etnografski muzej Srbije

Naslov: Vranjska pesma na večnom putu oko sveta (9)

10326

Dve vranjske muzičke grupe koje se bave izvođenjem vranjske gradske pesme na tradicionalnim instrumentima, "Izvor" i "Ved", te dva individualna izvođača, vokalni solista Branimir Stošić Kace i kavaladžija Dalibor Mladenović, kao značajni interpretatori vranjske gradske pesme za srpski muzički prostor, našli su se na kompilaciji i publikaciji u vidu svojevrsnog vodiča kojim se Srbija predstavila na svetskom sajmu "The World Music Expo WOMEX", koji je održan u Las Palmasu na Kanarskim ostrvima. Ovo je najbolji dokaz da Vranjska gradska pesma, koja se nalazi na Listi elemenata nematerijalnog kulturnog nasleđa Srbije, predstavlja živ organizam, da opstaje i pronalazi svoj put do slušalaca u zemlji i svetu. To je jedini logičan put za Vranjsku gradsku pesmu, jer je čuvanje tradicije nasušna ljudska potreba preko koje se čuvaju identitet i kultura jednog naroda na određenom prostoru. Da bi se pojavili novi izvođači i čuvari tradicionalne pesme možda i najvrednijeg muzičkog prostora u Srbiji, muzička tradicija se mora održavati, čuvati, gajiti i razvijati, kako bi i sutra imao ko da spoji dva kraja jedne niti autentične interpretacije u datom istorijskom momentu.

Izvor:

01.12.2018 14:51 " 15:25

Branimir Stošić Kace. Foto Printscreen (Vodić za izuzetnu izvornu muziku u Srbiji, WMAS)

Pod uticajem modernih muzičkih žanrova u narodnoj muzici, koji uveliko afirmišu naše nacionalne televizije, u medijima i javnom životu ima sve manje prostora za vranjsku narodnu muziku, na lokalnom, ali i na nacionalnom nivou. Budući da se radi o žanru koji nije komercijalan, sve je manje muzičara koji ispoljavaju želju da se bave ovom muzikom. Otuda se smatra dodatno potrebnim da se postojeći nosioci ovog kulturnog nasleđa na lokalnu institucionalno podrže u svojoj misiji. Pogotovo što oni gotovo bez ikakve podrške pronose slavu vranjske gradske pesme širom sveta.

Dve vranjske muzičke grupe koje se bave izvođenjem vranjske gradske pesme na tradicionalnim instrumentima, "Izvor" i "Ved", te dva individualna izvođača, vokalni solista Branimir Stošić Kace i kavaladžija Dalibor Mladenović, kao značajni interpretatori vranjske gradske pesme za srpski muzički prostor, našli su se na kompilaciji i publikaciji u vidu svojevrsnog vodiča kojim se Srbija predstavila na svetskom sajmu "The World Music Expo WOMEX", koji je održan u Las Palmasu na Kanarskim ostrvima.

Ovo je najbolji dokaz da Vranjska gradska pesma, koja se nalazi na Listi elemenata nematerijalnog kulturnog nasleđa Srbije, predstavlja živ organizam, da opstaje i pronalazi svoj put do slušalaca u zemlji i svetu.

To je jedini logičan put za Vranjsku gradsku pesmu, jer je čuvanje tradicije nasušna ljudska potreba preko koje se čuvaju identitet i kultura jednog naroda na određenom prostoru.

Da bi se pojavili novi izvođači i čuvari tradicionalne pesme možda i najvrednijeg muzičkog prostora u Srbiji, muzička tradicija se mora održavati, čuvati, gajiti i razvijati, kako bi i sutra imao ko da spoji dva kraja jedne niti autentične interpretacije u datom istorijskom momentu.

Vreme: 01.12.2018 14:51

Medij: vranjenews.rs

Link: <https://www.vranjenews.rs/news/vranjska-pesma-na-ve%C4%8Dnom-putu-oko-sveta-9>

Autori: Redakcija

Teme: Etnografski muzej Srbije

Naslov: Vranjska pesma na večnom putu oko sveta (9)

Foto VranjeNews

Odrednicom "Vranjska gradska pesma" obuhvaćem je veliki broj pesama čiji se sadržaj odnosi na ličnosti, događaje i mesta u Vranju, gradu na krajnjem jugu Srbije, gde su one i nastale.

Njihovi motivi, zahvaljujući ponajviše pomenutim, ali i drugim izvođačima, i danas, u ovom trenutku žive u vranjskoj pevačkoj tradiciji i usmenom narativu, kao iskustvo samosvojne gradske zajednice specifičnog mentaliteta i karaktera.

Muzička fizionomija vranjske pesme odgovara idiomu tradicije gradova centralnog Balkana i njihovih žitelja, pripadnika različitih etniciteta.

U njoj su sadržane odlike različitih muzičkih kultura, koje se susreću i prožimaju na ovom terenu: tzv. "orijentalno" obeležje, tzv. "mediteransko" obeležje i pentatonska, odnosno infrapentatonska lestvična osnova.

U pitanju je specifičan muzički amalgam tradicije Srba, Cincara, Turaka, Roma, ali i bogoslužbenih praksi pravoslavaca i muslimana.

Vranjske gradske pesme izvode se ili a cappella, ili uz pratnju orkestara čalgija, u potpunom ili suženom sastavu.

Na najnovijoj kompilaciji u izdanju World music asocijacije Srbije vranjska grupa Izvor, koja je osnovana 2004. godine i bavi se ponajviše izvođenjem vranjske gradske muzike, predstavlja se tradicionalnom pesmom "Tri put ti čukna" koja je, kao i većina vranjskih pesama, zasnovana na istinitom događaju.

Govori o mladoj i lepoj učiteljici Stani, koja je iz Beograda došla na službu u Vranje.

Izvor. Foto Printscreen

Privlačila je pažnju svojom otmenošću i lepotom.

Mnogi Vranjanci bili su zaljubljeni u nju, među ostalima i Stojan, sin učitelja iz Vranja, kome ona nije uzvratila ljubav, zbog čega je neizmerno patio kako je u pesmi opisano.

Ved Trio. Foto Printscreen

Sastav Ved Trio, koji je formiran u okviru Društva za negovanje i očuvanje nasleđa "Ved" sa sedištem u Vranju, svira stare pesme šireg područja, između ostalog i Vranja.

Čine ga Goran Arsić (tombak), Miloš Nikolić (kaval) i Nenad Vještica Khan (ut).

Na kompilaciji za potrebe WOMEX-a objavljena je pesma "Gel baim, gel" (u prevodu "Dođi meni, dođi") u njihovoj interpretaciji, a inače je reč o gradskoj pesmi iz Turske koja je kod nas poznatija kao "Keremejli".

U vezi sa ovom pesmom postoje priče da je zapravo nastala među Turcima van teritorije te države, na okupiranim teritorijama posle osvajačkih ratova.

U Vranju je od davnina pevana i izvođena, pa se prihvata gotovo kao "turska pesma iz Vranja", a Vranjanci je toliko svojataju da ima priča da je ona zapravo i nastala u Vranju.

U Vranju se u pozorišnim komadima i drugim scenskim nastupima, režiranim po dramskom komadu "Koštana" Bore Stankovića, obično izvodila posle Mitketovog monologa o Stambolki - Redžepovici.

Branimir Stošić Kace, vokalni solista, pripada autentičnoj gradskoj porodici koja je veoma strogo čuvala nasleđe svojih predaka, predstavlja se svetskoj publici pesmom "Kaži Suto, kaži, dušo".

Branimir s ponosom ističe da su se njegovi roditelji upoznali u lokalnom KUD "Sevdah" gde je otac pevao, a majka bila kolovođa, te za sebe u šali govori da je "dete pesme i igre".

Njegov stric Predrag Stošić je 1949/50. godine snimio desetak pesama za Arhiv Radio Beograda sa Carevčevim orkestrom.

Branimir kaže da je "od njega naučio mnoge pesme".

Branimir Stošić Kace. Foto Printscreen

Potom je sam nastavio da traga za pesmama i pričama o njima.

Sada se zalaže i bori da se vranjske pesme pevaju u autentičnom vranjskom dijalektu.

Stošić je do sada imao četiri solistička koncerta, od čega tri "a cappella" u Vranju i Etnografskom muzeju u Beogradu, a jedan sa Velikim narodnim orkestrom RTS-a.

Zahvaljujući izuzetnom pevačkom daru, snimci nekih njegovih interpretacija pothranjeni su u Trajnom arhivu Radio Beograda.

Dalibor Mladenović. Foto Printscreen

Pesmom "Prizrenka devojka" u vodiču za WOMEX predstavio se još jedan Vranjanac, kavaladžija Dalibor Mladenović, kao instrumentalista na kavalu.

Vreme: 01.12.2018 14:51

Medij: vranjenews.rs

Link: <https://www.vranjenews.rs/news/vranjska-pesma-na-ve%C4%8Dnom-putu-oko-sveta-9>

Autori: Redakcija

Teme: Etnografski muzej Srbije

Naslov: Vranjska pesma na večnom putu oko sveta (9)

Mladenovićeva ljubav prema tom instrumentu, koji je počeo da svira 2001. godine, uticala je da se bavi muzikom nadahnutom tradicionalnim zvukom Balkana.

Sarađivao je i sarađuje sa više sastava (Ved, Kulin ban, Dvig, Pepel, Oganj, Stefče Stojkovski ansambl), ali je stalni član grupe Izvor, koja se takođe pojavljuje u ovom vodiču za Svetski sajam world muzike.

Dalibor ističe da je u stvaralačkom procesu na pojedinim projektima sa ljudima sa kojima je radio povezivao naizgled nespojivo, a to je tradicija sa jedne i moderan pristup muzičkom stvaralaštvu sa druge strane, što je i postalo primarno u njegovom daljem muzičkom opredeljenju.

Pesma Prizrenka devojka nastala je po motivima pesme "Beli lice Prizrenka devojka", poreklom sa Kosova i Metohije.

Iako je Vranjska gradska pesma uvrštena na Listu elemenata nematerijalnog kulturnog nasleđa Republike Srbije, stav je muzičara da šira javnost može i detaljnije da bude informisana o ovoj temi, kao i da jednim delom ne postoji jasna svest o tome u kojoj meri je izvorna vranjska gradska pesma ugrožena i kakav je njen aktuelni trenutak. Kao i da postoji realna opasnost da znanje i informacije o ovim pesmama, koje i dalje žive i opstaju, ali polako blede zatočene u uskom kružoku čuvara tradicije, vremenom budu trajno izgubljene. Ovakvi poduhvati i pojava pesama vranjske muzičke tradicije na muzičkim projektima namenjenim celoj planeti pronosi slavu Vranjske gradske pesme, ali je neophodni pružiti pojedincima ili grupama entuzijasta mnogo više iznutra, iz lokalne zajednice i iz državnih institucija, od simbolične pomoći za organizaciju koncerata, prevoz ili naknadu dela troškova za snimanje, najam ozvučenja i slično.

PESMA ZNAČAJNA ZA ČOVEČANSTVO

Na listi elemenata nematerijalnog kulturnog nasleđa Republike Srbije, koju je formirao nacionalni komitet za nematerijalno kulturno nasleđe Srbije, trenutno se nalazi 37 elemenata. Devet elemenata su iz muzičkog nasleđa naše države, a jedan od tih devet je Vranjska gradska pesma. Elementi sa liste tretiraju se kao nasleđe "od izuzetnog značaja za Republiku Srbiju i čitavo čovečanstvo". Svih devet elemenata predstavljaju oblike muzičkog izražavanja koji se, po svojim karakteristikama, sa jedne strane uklapaju u širu kulturnu i muzičku fizionomiju areala na kojem su rasprostranjeni, a sa druge strane su specifični, ponekad u smislu endema, pa se mogu shvatiti i kao "zaštitni znak" pojedinih oblasti Srbije, a time i zemlje u celini. Upisivanje ovih elemenata na nacionalnu listu predstavlja potvrdu njihove vrednosti u kontekstu svetskog folklornog muzičkog nasleđa. Lista je formirana sledstveno UNESCO-voj Konvenciji o očuvanju nematerijalnog kulturnog nasleđa, usvojenoj 2003, a ratifikovanoj u Narodnoj skupštini Srbije 2010. godine.

Ovo je utoliko važnije jer je u rukama pojedinaca i članova lokalnih udruženja građana mnogo neobjavljenih informacija, dokumenata, starih tekstualnih zapisa, rukopisa, vrednih fotografija koji do sada nisu na adekvatan način, kroz pisanu novinsku formu, izneti na površinu i ponuđeni najširoj javnosti na uvid, niti su instiucionalno zaštićeni.

Tekstovi u sklopu projekta "Priče o vranjskoj pesmi" sufinansirani su sredstvima iz budžeta Grada Vranja. Mišljenja, stavovi i zaključci izneti u tekstovima su isključiva odgovornost portala Vranje News i autora i ne odražavaju mišljenja i stavove lokalne samouprave Vranja.

Vreme: 01.12.2018 16:24

Medij: kossev.info

Link: <https://kossev.info/pevanje-uz-gusle-uvrsteno-na-unesco-listu-nematerijanog-svetskog-nasledja/>

Autori: @KoSSevnews

Teme: Etnografski muzej Srbije

Naslov: Pevanje uz gusle uvršteno na UNESCO listu nematerijanog nasleđa čovečanstva

2116

KoSSev je informativni portal sa Severa Kosova. Izveštava o aktuelnim vestima sa Kosova i Metohije i u vezi sa Kosovom, Srbima na Kosovu i Metohiji i kosovskoj političkoj sceni.

KoSSev

Izvor

Viber

FOTO: Etnografski muzej u Beogradu

Na trinaestoj sednici UNESCO Međuvladinog komiteta za očuvanje nematerijalnog kulturnog nasleđa koja se održavala od 26. novembra do danas na Mauricijusu, odlučeno je da se pevanje uz gusle, deo nematerijalnog kulturnog nasleđa Srbije, uvrsti na Reprezentativnu listu nematerijalnog nasleđa čovečanstva.

Pevanje uz gusle na UNESCO listi nematerijalnog kulturnog nasleđa posle srpskog kola

Prošle godine, UNESCO Međuvladin komitet za očuvanje nematerijalnog kulturnog nasleđa je doneo i odluku o opisu srpskog kola na UNESCO-vu listu. Odluka je doneta 7. decembra 2017. godine, na 12. redovnom zasedanju koje se održavalo na ostrvu Čedžu, u Južnoj Koreji.

Kolo je najrasprostranjenija igra na teritoriji cele Srbije, a pored srpskog pravoslavnog stanovništva, koje ga smatra obeležjem nacionalnog identiteta, izvode ga i druge etničke i konfesionalne zajednice.

Najstarije verzije moravac i kukunješ zabeležene su na teritoriji centralne Srbije u drugoj polovini 19. veka, saopštio je tada Etnografski muzej u Beogradu.

"Pevanje uz gusle - jednostavan žičani instrument - je starinska umetnost izvođenja prvenstveno herojskih, epskih pesama koje se praktikuje već vekovima kao oblik istorijskog pamćenja i izražavanja kulturnog identiteta," navodi se u obrazloženju UNESCO-a .

"Sposobnost guslara da dramatizuje poetski sadržaj, njihov govor tela i harizma su ključ uspešnog izvođenja," dodaje se.

"Moderni guslari stiču osnovne veštine pevanja i sviranja ovog instrumenta od iskusnih svirača, unutar svoje porodice, lokalne zajednice ili u udruženju guslara, mada se ova veština uči i u javnim muzičkim školama. Lokalne organizacije su okupljene oko Udruženja guslara Srbije čijim naporima je došlo i do osnivanja Festivala mladih guslara i Skupštine mladih guslara Srbije."

Na sajtu UNESCO-a objavljen je i snimak i fotografije guslara preuzete sa Etnografskog muzeja u Beogradu .

